

Nieuwsbrief nummer 4, december 2018

Nu het jaar bijna voorbij is, kijk ik terug op het eerste jaar van het programma WAVE2020. We hebben het programma vormgegeven en er wordt gewerkt aan de uitvoering van de thema's. We hebben contact gelegd met de drinkwatersector en andere partijen die iets kunnen betekenen voor de veiligheidsregio's op het gebied van water. We hebben drie nieuwsbrieven uitgebracht, waren aanwezig op de Netwerkdag water en het Deltacongres en organiseerden eind september een bijeenkomst voor het waternetwerk. Zoals jullie bovenaan de nieuwsbrief zien is er ook een nieuw logo voor ons programma gemaakt.

In 2019 gaan we in volle vaart verder en hoop ik jullie regelmatig te ontmoeten om beelden uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen.

Ik wens jullie fijne kerstdagen en een gezellige jaarwisseling toe en tot in 2019!

Marcel Matthijse,
Programmamanager

Kennismaken met de thematrekkers

Eddy van Well, trekker van het thema 'Handreiking redden van mens en dier'

Als beleidsadviseur op het gebied van waterincidenten (op het water en door het water, zoals overstromingen) ben ik in de regio Zuid-Holland-Zuid al een aantal jaar intensief betrokken bij het onderwerp 'overstromingen'. Het onderwerp scoort ook hoog in het regionale risicoprofiel. Door het opstellen van impactanalyses en handelingsperspectieven krijgen we steeds meer inzicht wat voor crisismaatregelen we kunnen nemen in de aanloop naar een overstroming – en wat voor problemen we hebben op het moment een overstroming daadwerkelijk optreedt. Hoe we dan zo efficiënt mogelijk kunnen gaan redden is een vraag die volgt uit het opstellen van eerder genoemde plannen.

Doel van het deelproject is inzicht te krijgen op de specifieke uitdagingen die 'redden' in een grootschalige overstroming met zich mee brengt. We gaan aan de slag met het uitwerken van diverse scenario's (zee-overstromingen, rivieroverstromingen e.d.) en de specifieke aandachtspunten voor crisisprocessen: Hoe organiseer je leiding en coördinatie? Informatiemanagement? Welke middelen (resources) zijn beschikbaar en welke mogelijkheden zijn er om burgerhulp in te zetten? En niet de laatste vraag: hoe organiseer je een reddingsoperatie veilig?

Ik maak graag gebruik van het netwerk van collega's die expertise hebben op dit gebied. Ik neem zelf mijn ervaring als vrijwilliger bij de reddingsbrigade mee, maar er zijn ook al contacten gelegd met onder andere het LOCC. Het idee is om in 2019 een aantal workshops te organiseren waarin we kennis en ervaringen ontsluiten en deze vastleggen in een handboek of handreiking – te gebruiken voor eenieder die zich wil voorbereiden op crisisbeheersing tijdens een overstroming.

Het programma

Wave2020 wordt uitgevoerd in opdracht van de Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen (SMWO). Het programma wil veiligheidsregio's ondersteunen met afspraken over informatie-uitwisseling en handreikingen. Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd en er wordt gewerkt aan het opstellen van een bovenregionale strategie voor handelingsperspectieven.

Deltacongres

Op 1 november 2018 vond het 9^e Deltacongres plaats. Het was drukker dan ooit tevoren. Dit jaar stond het congres in het teken van 'Doorwerken aan de delta: Nederland tijdig aanpassen aan klimaatverandering'. Meer dan dertig stands, vier domes, vier deltatheatres en her en der zitjes vormden dit jaar de bruisende Deltaparade. WAVE2020 was, als met het deltaprogramma verbonden programma, ook aanwezig met een stand.

Hier draaide het de hele dag om netwerken, kennis uitwisselen, brainstormen en informatie delen. Diverse veiligheidsregio's, provincies, watermanagementopleidingen, gemeenten en waterschappen bezochten de stand. We gaven toelichting op het programma, beantwoordden vragen en namen tips in ontvangst. De beste tip die we kregen? Aangezien de nadruk dit jaar lijkt te liggen op lagen 1 en 2 van meerlaagsveiligheid; houdt volgend jaar een workshop over laag 3; crisisbeheersing en evacuatie. Een waardevolle tip die we zeker meenemen voor het 10^e Deltacongres!

Handreiking Herstel en continuïteit samenleving

Vanaf Q1 2019 wordt gestart met het maken en ontwikkelen van de handreiking Herstel en continuïteit samenleving. Inmiddels hebben zich al een aantal mensen gemeld die mee willen denken over dit thema. We beginnen eind januari met een korte verkenning van het onderwerp en het bepalen van de inhoud van de handreiking. Wie hieraan mee wil werken kan zich aanmelden bij Angelique Heus.

Samenwerking met Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie 'Vitaal en kwetsbaar'.

Om te voorkomen dat onze vitale infrastructuur partners de komende jaren worden overstelpt met vragen over hun 'waterveiligheid' en 'klimaatbestendigheid' hebben DPRA Vitaal en kwetsbaar en WAVE 2020 de handen ineengeslagen om tot uniforme uitvraag te komen bij de vitale infrastructuur partners elektra, gas, water en telecom/ict. Samen met de VEWIN (drinkwater) is een eerste opzet gemaakt voor uitvraag van informatie. Als dit een werkbaar model is zal ook voor de andere vitale sectoren deze uitvraag worden toegepast. Dit kan ook antwoord geven op de vragen die gesteld zijn in de laatste bijeenkomst van het waternetwerk met betrekking tot het beschikbaar stellen van (vertrouwelijke) informatie door de vitale infrastructuurpartners.

De informatie die dit oplevert moet veiligheidsregio's in staat stellen hun impactanalyse te maken en voor gemeente, provincies en anderen voldoende informatie bevatten om hun klimaatstresstesten te kunnen uitvoeren.

Toepassing van 'reverse laning' bij evacuatie

De afgelopen 2 jaar heeft Rijkswaterstaat onderzocht hoe de huidige hoofdinfrastructuur, evacuatie bij (dreigende) overstroming kan faciliteren. Er is een haalbaarheidsstudie gedaan naar 'reverse laning'. Hierbij mag verkeer ook tegengesteld gebruik maken van de rijbaan. De veronderstelling was dat hierdoor de wegcapaciteit wordt vergroot, maar er bleek slechts in beperkte situaties een geringe meerwaarde te zijn, waardoor terughoudendheid met de inzet ervan werd aanbevolen.

Als vervolg op de haalbaarheidsstudie is er een evaluatiekader opgesteld voor het Eiland van Dordrecht, welke laat zien dat het effect van 'reverse laning' ook in deze situatie slechts beperkt is. De extra capaciteit zorgt ervoor dat evacuees maximaal 1 tot 1,5 uur minder lang in de file staan. Echter, zowel in de situatie mét als zónder 'reverse laning' kunnen alle mensen het Eiland van Dordrecht verlaten binnen de gestelde evacuatie tijd. Gezien de kleine meerwaarde van 'reverse laning' is geadviseerd het thema niet verder in de praktijk te onderzoeken.

Voor wie geïnteresseerd is en deze informatie kan gebruiken voor zijn of haar evacuatieplannen: beide rapporten zijn opvraagbaar bij Ellen Moens, Rijkswaterstaat, deelprojectleider verplaatsen van mens, dier en goederen (ellen.moens@rws.nl).

Aanbod voor hulp bij opstart impactanalyses

In de vorige nieuwsbrief is toegelicht wat LIWO is en hoe LIWO ingezet kan worden bij het uitvoeren van de impactanalyses. Ook werd in deze nieuwsbrief het aanbod gedaan vanuit het WMCN om ondersteuning te bieden in de opstartfase. Dit aanbod geldt nog steeds! De hoogwaterdeskundigen vanuit het WMCN zijn bereid om de veiligheidsregio's te helpen bij de opstart van de impactanalyses. Met behulp van het LIWO en de kennis en ervaring van de landelijke en regionale netwerken en ontwikkelingen kunnen zij een goede ondersteuning bieden bij de opstart. Bij het WMCN zijn ook de landsdekkende resultaten beschikbaar van de stresstesten voor kortdurende neerslag. Deze informatie wordt nog opgenomen in het LIWO. Interesse? Neem contact op met:

Algemeen e-mailadres: LIWO@rws.nl
Mandy Bek: mandy.bek@rws.nl of 06-15225278
Jaap Verweij: jaap.verweij@rws.nl of 06-50419211

Vragen naar aanleiding van de nieuwsbrief

Je kan je vragen stellen aan Angelique Heus (angelique.heus@vrhm.nl) en/of aan de waterexpert van jouw regio.

Aan-/afmelden voor de nieuwsbrief

Ken je mensen in jouw netwerk voor wie deze nieuwsbrief ook interessant is? Stuur hem dan door. Zij kunnen zich aanmelden voor de nieuwsbrief bij Angelique Heus (angelique.heus@vrhm.nl).